

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADO

politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

Előfizetési feltételek:
 Évesi díj 6 ft. —
 Fél évesi díj 3 ft. —
 Hónapzi díj 1 ft. 50 kr.
 Előfizetési levelet csopán a kiadó hivataltól B.-Gyarmaton.
 A lapaszállomány részben a nyilvántartás vonalkórú mint a közlemények a szerkesztőségbe küldendők.
 Bel- és külföldi hírlapok számára hirdetményeket elfogad Nagy Károly hirdetőkövetítő irodája Budapestben, Nagy-Kereszt utca 22. szám alatt.

Hirdetési díjak:
 Az első sorok díja
 Az utolsó sorok díja
 Hirdetési díjak a hirdetői díjakhoz képest
 Hirdetési díjak a hirdetői díjakhoz képest
 Hirdetési díjak a hirdetői díjakhoz képest
 Hirdetési díjak a hirdetői díjakhoz képest

B. Gyarmat júl. 10.

Az 1874: 24 t. ez. értelmében megalakult törvényhatósági statisztikai bizottságok ama feladatoknak, melyek reájok — az államkormányzatára nélkülözhetlen statisztikai adatok hű és pontos gyűjtésével várnak, — minden jó akarat és törekvés mellett nem felelhetnek meg, hacsak oly munkálatot nem akarnak felterjeszteni, melynek adatai megbízhatlanok, s melyekből sem a kormány, sem pedig a törvényhatóságok kormányzatával megbízottak tanulságot nem szerezhetnek.

A hű statisztikai adatok nemcsak a kormánynak tesznek hasznos szolgálatot, hanem a nép is — vonat abbol hasznos tanulságot erejére vagy gyengeségére; s míg első esetben a nemzeti élet büszkeségéből merített önértéket táplálja, addig a második esetben productiókra ösztönzi az erőket.

Népünk még most is bizalmatlan ez intézmény iránt, s az abszolút korokban fejlett hagyományos ma-kaesságot nem hagyta el. Épen azért nálunk a statisztikai adatok gyűjtése a legnagyobb munkák közé tartozik; és még ez hagyján, ha a fáradsággal összebengészett adatok megbízhatók volnának; de mit találunk? azt, hogy az egész munkálat koholmány, mert az adatok egytől egyig hamisak s még csak a valószínűség színét sem viselik magukon. Ezekből aztán szerezzen valaki tanulságot.

Beszereződök — som jár a legkisebb nehézséggel. Így pl. az 1876 évi terményadatoknak az most kerültek ki.

How ezen abnormal állapot és megszokott lassúság némileg elhárítható, s a hű statisztikai bizottsági ülésnek, mely az alispánnak, mint a bizottságelnökének, meghagyta, hogy a tárgyan — az egyöntetűség, bizottság és megbízhatóság tekintetéből utasítást tegyen közzé, melyben a néppel közvetlen érintkező közegekre, a körjegyzőkre bizza a munkálatot.

Ez utasítást jónak látjuk lapunkban is közzétenni. Ugyanis:

- 1) Minden termelő tartozik az évi termény adatokat november hó 1 ig az adatok gyűjtésével megbízott jegyzők, illetve körjegyzőknek hűsögesen bemondani.
- 2) Ki a kiszabott határidőben az adatokat be nem szolgáltatja, minden mivelés alatti föld holdjától 10 kr bírságban marasztaltatik.
- 3) Aki a váltól eltérő vagy kevésbbé hű adatokkal a megbízott közegeket megtéveszti, — szigorú fenyték alá esend.

4) A statisztikai adatok gyűjtésével megbízott jegyzők illetve körjegyzők felelősség terhe alatt tartoznak az összegyűjtött termény-adatok az ez célra készített űrlapokba bevezetni, s két példányban elkészítve, nov. hó 15 ig a megyei statisztikai bizottságnak megküldeni.

Életrevaló intézmény-e a „közigazgatási bizottság?”

(*) Több mint fél éve, hogy a közigazgatási bizottságok országwide megkezdék működésüket.

Elég idő arra, hogy az, ki ez intézményt gyakorlatilag tanulmányozza, ítélet mondjhasson ezen egyik czimében feltejt kérdésre.

Öszintén beismerjük, hogy a közigazgatási bizottságokról szóló törvény, ott a papíron, beennik is több aggodalmat költött, mint reményt, elvi tekintetben többek közt azért, mert a megyék örendelkezési jogának korlátozását, és a közigazgatásnak a kormány kezébe tulzott centralizációját. Véltek látni benne; gyakorlati tekintetben azért, mert attól féltek, hogy vonatott lesz az eljárás, hogy növekszen leendő a intézkedések keresztülvitel és különösen hogy a közigazgatási bizottság tagjai, dacára a törvény intézkedéseinek, kellő számmal nem fognak megjelenni és érdeklődést nem fognak mutatni.

Tiszta lélekkel mondhatjuk, hogy minden tekintetben csalódtunk pesszimizistikus felteréseinkben.

Minden törvény biányát vagy előnyeit a praxis mutatja ki leginkább, hisz épen a praxisból kell hogy a theoría, az elv keletkezzék — s a praxis igen sok tekintetben, mondhatjuk fényesek cáfolta meg a közigazgatási bizottságról szóló törvény iránt már annak életbeléptetése előtt sűrűn mutatkozó előteletet.

Nekünk, igaz, eddig csak megyénk közigazgatási bizottságának gyakorlati működését volt alkalomunk tanulmányozni, de a törvény mindenütt egyiránt alkalmazandó lévén, a nálunk nem mutatkozó árnokalak másutt — bizony mondható — csak a törvény helytelen felfogása és alkalmazásából származhatván: megyénk közigazgatási bizottsága működésének megfigyeléséből feljogosítva éreztük magunkat ítéletet mondani arra nézve, vajjon életrevaló intézmény-e a „közigazgatási bizottság” vagy nem?

Lelkünk legmelyebb meggyőződését fejezzük ki, midőn azt mondjuk, hogy a bigadt, tárgyilagos figyelő — feltéve a kormány minden tötét kárhoztatni szerető pártoskodást és elvből opponozit, ha másképpről nem is tartozunk azok közzé; kik feltételeit és szolgálait dícsérnek mindent, mit a kormány tesz, hanem csak az előtte való tárgyat tekintve: praktikus működésében a közigazgatási bizottságot szemlélve, azon megfoghatatlan nézetre fog jutni, hogy ez intézmény batározott baladás hazánk közigazgatásának történetében, hogy ugy a köztügyek, mint az egyes polgár ügyeinek igazságos, méltányos elintézésére nézve nagyobb garanzitát jogbiztonságot és megnyugtatót nyújt, mint a közigazgatási bizottság előtti megyei rendszer.

Es pedig:

1) Mert míg a régi rendszer alatt nálunk az „alkotmányos” pajtosság és komaság hirtelen országában, a legigazságosabb ügyeknek győzelme, az egyes polgár leg alaposabb panaszának igazságos elintézése a legtöbb esetben az ábrándok országába tartozott — mert hisz minden attól függött, vajjon az ugy is már protektio és családi öszekötöttesei folyván hivatalba csempesztett, tudatlan és önkénykedő közigazgatási tisztviselők jó pajtással, cimborái vannak-e, s rendszerint voltak, kik a kézzelfoghatóbb törvényellenesség elkövetése mellett is védtettek: addig most bátran és nyugodtan járulhat az adózó polgár panaszával a közigazgatási bizottság elé s ha ugye egyáltalán igazságos, nyugodtan várhatja elintézését; biztos elégtételben fog részesülni, mivel független, jellemes emberek intézkednek minden egyéb tekinteteket mellőzve, a törvény szellemében. S utóvégre is az egyik fődolog, hogy az egyes polgár jogai igazságosan megvédsenek, hogy biztonságosan azon közegekben, mely ügyét intez és ennek következtében tudhassa, ha nem ugy intéztetik el ügye, mint ő óhajtotta volna, akkor a törvény nem engedte másképp. Ott hol az egyes polgár ily érzettel járulhat bátorsága elé, az megbecsülhetlen körülmény az állam jólétére néve, hisz az állam, a köz csak akkor prosperálhat, ha az egyesek jogbiztonságban érik magukat.

2) Mert a megyei köztügyek is — u. m. adószedés, utcsinálás, árvizmentés, közrendezés, cseléd, egészség, árva- és tanügyek is sokkal nagyobb rendben folynak, a banyag tisztviselők rangkülönbség nélkül kötelességük teljesítésére szorítottak és törvénybettező mulasztás esetén, kímélet nélkül alkalmaztatik ellenük a fegyelmi eljárás, esetleg büntetés, míg a tisztükben pontosan és lelkiismeretesen eljárók méltó kitüntetésben, dícséretben részesülnek.

Ezen sokszor halasztást alig szenvedő köztügyeket eddig a törvényhatóság volt hivatalintézési és nem nagy kombinatív tehetség kell hozzá kitalálni, hogy egy két szer évenként öszálló testület nem végezhet annyit, mint a közigazgatási bizottság, mely minden hónapban egyszer, s így évenként tizenkétszer tartja ülésait, hol az egy havi utolsó óráig beérkezett ügyek alaposan és minden oldalról megvitatra elintéztetnek, míg a törvényhatósági körgyűlésen másnap már alig vévén részt a tanácskozásokban más, mint maguk a megyei tisztviselők s köztük az, kinek intézkedése esetleg panasz, vagy föllobbalat tárgyat képezte, ugyazolván önmaguk fölött bíráskoltak és hogy „önbírálatuk” a lehető legelérőbb volt, az az emberi természet gyarlóságában fekszik.

Igaz, abban, hogy a köztügyek terén keletkező üdvös rendelkezések, írott malaszt ne maradjanak, megyénk fő és alispánjának jut egy oroszlanrészt, kik személyesen ott vannak mindig ahol kell, és szükség esetén kerülhetetlen szigorral személyesen elrendezik a rendelkezések keresztülvitelét, de a közigazgatási bizottság előtti aerában maguk a rendelkezések is alig tétettek meg s így hiába lett volna valaki, aki azokat fogantatásit elég jó akarattal és buzgósággal bírt.

Melánt mondhatjuk, hogy a közigazgatási bizottság életbeléptével új aera vette kezdetét, melyben haladásunk zászlaja jó kezekben van, s az intézmény alkotóiának és lelkimeretes végrehajtóiának dícséretét fennen lobogtatja.

(N. F.) A háború szinteréről fontosabb újabb hírek nem érkeztek. Török és orosz hivatalos tudósítások mindössze is az addigi események megerősítésére szorítottak a melyek szerint immár elvitathatlan tény, hogy a török hadsereg Ázsiában jelentékeny előnyöket tudott magának biztosítani, míg a marokkai a dunai átkelés csaknem egészen befejezésével az európai harczteret bírának előnyökét feltüntetni.

Azon körülmény, hogy az európai csatatéren az oroszok Biellánai vereséget szenvedtek, még nem bizonyítja, hogy a török sereg itt is előnyben van. A dunai átkelés csakely veszteségek árán lón befejezve csaknem várhatlanul; s idő kell ahhoz, míg a török hadsereg ugy csoportosul, hogy egy győzelem reményével álljon meg az ellenség előtt. Az orosz mindent elkövet, hogy a török helyzetét Európában meggyengítse. Ezen mutat Szerbia actioja is, melyről ma már mint bizonyosról beszélnek. Hogy Európa és kivált monarchiák mit szól majd Szerbia a kétségességhez, azt nem tudjuk, de igen kíváncsian ísünk. Alkalmassint hallgatni fog.

Az oroszok lenkihatatlan, verjázható kegyelenségeket követnek el mindennemű, győzelmeikben vagy visszavonulásaikban, lábbal tapodnak humanitást, nemzetközi jogot, mindent. És Európa mindig hallgat, és halgatásban nemcsak túri e gyalázatos barbáriszant, hanem elismeri az orosz által indított háborút, a keresztényiség feláldozása céljából indított háborúnak.

Gyilkosság, becstelenség, fertőzöt, verjázható kegyelenségek, hogy egyzetlenhöz öszre a keresztényiség és a humanizmussal, azt nem tudnánk megmondani; nem lehetetlen azonban, hogy Oroszország képes elhíbetni az európai diplomatiával csakely öszeférhetőségét. Anyai azonban kétségtelen, hogy monarchiák az orosz hadiaktókkal szemben ó megillető befolyásnak egyját nem iparkodik nagyhatalmú állásnak javára a mérlegbe dobni, hanem hazudogott kezekkel várja, míg feltett is a rész visszatarthatatlan öszecsap. Akkor segíteni azonban már késő lesz.

Bánk, júl. 8.

T. sz. úr! A szűgyei ér. tanácsok kör májja 15-én megtartott ülésen elhatározták a lapok 23-dik számában közzétett 3-dik sz. alatti határozatát, mely szerint az értekezlet kéri fogja az öszerekesztet, miniszter-tanácsot — körnök is jutalmaztassék, Gefuly Elek lónyabányai tisztjár úr a lapok 26-dik számában az említett határozatra vonatkozólag ugyancsak szerény észteket, véleményét előadván. — legyen szabad aokra válaszolnom.

Czikkiró úr mindenekelőtt hoztam látszik fordulni cikkével, a midőn nem kérték a telet, hogy ez az értekezlet ismert határozatával ép egy nem értek egyet, mint jó maga.

En, egyházi és culturális intézkedések, sőt a szükség szerint is egy dekanátusban csopán a papi körnök előadás voltát nem csak elismerem, de — öhajtom is, tudván azt, hogy a körnökégek eredetileg és egyedül a lelkes körökbe tartozik, s hogy a körnöki teendők egy maga is elvégzi — Ezen részről ép egy nem értek egyet az értekezlet határozatával, mint cikkiró úr maga. — De ha — én bírnék el egy másót — notalán eszel az egész

esaperességi testület véleményét tolmácsolom, akkor joggal kérdezem: miért engedte az esaperesség a tanító körökök létesítését, miért hagyja helyben működésüket s miért nem mondja ki semel pro semper: nem kell csak papi körök, ha egyszer akár egyneknek, akár az egész testületnek a rendelkezésén szervezett s működő tanító körökök s azoknak jutalmaztatása és így csekély járadalmok nagyobbitása ellen kifogás van?

Létesíteni, elismerni, sőt helyben hagyni valamit, azután azt a rugban vagy nyíl városban ignorálni vagy pláne gyalázni, az egyházi és — lakói szervezetének s intézkedéseinek tekintélyével meg nem egyez, de még lelkései és tanítói hivatalunkkal sem.

Én a tanító körökök létesítését, legyenek azok hivatalos vagy magán közegek, ott s hol létesítettek, ez idő szerint elismerem, mert elismerni és helyben hagyni azokat az esaperesség, s mindaddig míg ezek léteznek és működnek; míg az esaperesség existenciájuk szükségtelen voltát ki nem mondja s azokat be nem szünteti; míg a tanügy terén szolgálatoznak és így míg akár hivatalos akár mint magán közegek az esaperesség szolgálják, ha nem más okból, az igazság, elismerés és méltányosságból — ajánlom őket az esaperesség pártfogásába.

Lehet, hogy a részbeninézeteim mellett mint lelkész azó maradok, de lehet, hogy lesznek oly társaim, kik nem üzennek rögtön hadat az elismerés és méltányosságnak, csak azért, hogy valaki nem hivatalos közegek, vagy mint ilyen esküt nem tett, amire a cikkirő hivatkozik.

Ennél fogva cikkirő ár kimondta cikkével az ultimatumot — Zárjálk alá „ab-surdum, jel sóval hívja fel társait a papi körökök oldala mellé állított tanítókat, vagy a mint ő nevezi őket létezéseket, — ellen — És miért? Csapn azért, hogy a tanítók tanító — körököknek mernék nevesíteni, hogy ezek oly hivatalt viselnek dekánsai — vizsgáláti hivatalukban, mint a lelkész, s hogy — a tanítóknak a lelkész költségeihez hasonló költségei lehetnek?

Kezem kifogásokhoz legyen szabad egy megjegyzéseimet részletesen előadnom.

Hogy kit illetné meg a körököség egyedül, azt elmondiam előbb. — Hogy kiket a „körök“ elnevezése, azt tudhatjuk. — Illet a pap az első, a tanító, mint működő körök, mert a míg létezik, nem lehet más, a második. — Sőt azt is tudjuk, hogy a tanító tanító, de hogy körök, azt cikkirő szerint tudnak nem szabad. — Vegyük csak a mint van. — A tanító megteszi ép úgy mint a pap a nagy, kellemetlen, és halálra kór-ot, ergo nem lehet más mint tanító körök.

Cikkirő urnak ez elnevezés ahogy nem izlik. — De ha ez elnevezés oly válogatott kifejezésekkel tudja megváltoztatni s oldani, elvárhatjuk volna, hogy cikkében a tanító körök elnevezés helyett oly tiszta talál, mely mindnyájunknak, ne csak neki izlett volna.

Cikkirő urnak továbbá ahogy sem izlik azon idézett kifejezés, mely szerint állítom, hogy a tanító ép oly hivatalt visel mint a lelkész dekánsai — vizsgáláti hivatalában. Papi körök ép úgy vizsgálja a tanoncokat, mint a tanító körök.

Végre igen csapnán — a miért éppen ragadtam tollat — igyekszik megcáfolni azon állításomat, mely szerint a tanítóknak a lelkész költségeihez hasonló költségei lehetnek. Azt mondja a cikkirő: „Es talán igaz lehet, mert hiszen egyesek sincs az egész uton egy fillérvnyi költsége sem, ha csak a preferenz v. ferribi költséget nem tekintjük. — Cikkirő úr vagy nem volt még dekáns, vagy Eldoradóban hiszi magát. — Akkor az egyházak mégis mi ezülből díjaznak a papi körököket? Es nem volna absurdum? Még nagyobb absurdum a preferenz v. ferribi költségek előhozásának könnyelmű és szegényítő nyilvános játéka. (?) — Mindenesetre mely ajánlatomat fejestem ki akkor, midőn az oly komoly és jelentékeny körökök ügye valaki által oly könnyelműen és nyilvánosan kistörizni stik.

Bizony félünk, hogy addig addig éldegélünk, míg a tiata öntudatból származó önbecsülés és tekintély vesztés kesorú süvébe — nem harapunk.*)

Vitéz Lajos,
ev. lelkész.

A f. hó 12-én tartott közigazgatási ülésről, melyen a választott tagok teljes számmal vettek részt, idő és térsükre miatt a jövő számban referálunk.

CSARNOK.

Ipolságtól Rómáig és vissza.

(Levélfordások H. A. és L. N.-tól P. L.-hoz.)

II.

Flórencz, június 27.

Még Velenczéből jeleztek, Triestből, a lagúnák városában 7 rövid óra alatt vasutoni megérkezésünket, jóllehet magáról Velenczéről még mitsem közölhetünk. Tehát innen akarjuk röviden magától érthető mulasztásunkat helyre hozni.

Velenczében a Bauer-féle Hotel d'Italié-ba szálltunk, hol minden egyes személytől 15 órára lakást elég olcsón t. i. két frankért — 80 kr előleges alka mellett fogadtunk. Feketébe házott hajó, (gondola) vitt a fogadóig, mi egyik barátunkra rost benyomást tett, a mennyiben minden ilyen gondolat halottas széknek nézett meg a gondolázó „tengeri syrenek“ megpillantása mindnyájunkat az ellenkezőről megmangyóztá. Miért is csakhamar gondolóra ülve, átfékeztek a utczák nevezeteseibei; majd gőzhajóra szállva, a velenczei szigetre (Lidóra) ráudulánk, hol a tenger hullámaiban megfürdőtünk. A fürdés itt igen kellemes, noha veszélyes is válhat annak, ki a köteleit, nem fogná olykor, midőn a hullámok 3-4 ölnyire ragadják tova a fürdőt és feje felett csapnak át azok. A fürdés egy személyre 1 franco és 10 centesimé.

Eddigglő megnéztünk már vagy húsz templomot, mindenféle nevű, melynek legnevezetesebbike a Santó Mario. Van itt arany ezüst annyi, hogy az ember majd megvakul a fénytől. Meglátogattunk továbbá a velenczei Dogé-k régi palotájukat, melynek termei fölhaladják a világ minden más termeit, azokat leirni lehetetlen — látni kell!

Velencze habár első tekintetre holtnak látszik, de éppen nem az. A Márk tóron, a a lagúnák partjain stóbb, helyett a sétálóknak fülelt elkell zárnia a nagy zaj, láma és kiabálástól, mellyel a vegezekiek mindenféle természetny vagy iparcikkikeiket kinalják, árulják. Így az adriatico hírlapot tele torokkal eként kinalgatták: „Russi attraverso il Danubeo!“ (Az oroszok átmentek a Dunán) Vannak itt emberek, kik csupa „discretiók“ élnek s a idegeneket minden sarkon egy két centesimé-ért nyakon csipik; az utas kissé kilógó szobkendőjét kibuzsák, a földre ejtik, hogy tulajdonosának egy kis diszkrétiót átszolgálják. Egy ideggonnel (tán angol volt) háromszor történt ilyesmi, míg végre harmadszor észrejövén, az idegen csipite nyakon az olaszt.

Egyik utitársunk nem tud megleghez hozza szokni folyton panaszkodik, izzad, s megizszik napokéért vagy húsz liter lemonádét! Egy másik utitársunk ellenkezőleg fáradhatatlan a járás-keles, kivált a templomok látogatásában. Be nem elegendve az eddigieket, már Velenczében készült a páduai és bolognaiakat sorba látogatni, ennyi vezeklés után mi mindnyájan búneink bocsnatát remélhetjük. Külömben 6 a mi vezeklőnk, s nem csak olaszt beszél az olaszokkal, hanem őket a grammatica ellen elkövetett hibáikra is figyelmezteti, mit olykor ők is beismernek.

Velenczéből 25-én reggel indultunk Pádna felé, hová est 8 órakor érkezünk a „Due croce bimbe“ szállodába, melynek tulajdonosa igen lekötözölőleg fogadott minket. Reggel első gondunk volt Sz. Antal hi-

rea 7 kupolás, 6 tornyos templomát meglátogadni és megcsodálni. Pádna egyéb nevezetességei közt megnéztük még a Victor Emanuel fele tét, melyet egy folyó foly körül, fák és sétányokkal szegélyezve, s ezek számos statuákkal szépíték. Ez időben a közelgő országos lövésény alkalmából mindenféle állványokat láttunk készíteni.

Velenczéből kiindulvaunk óta, magyar gyomrunkat kielégítő becsületes falatot drága pénzén sem voltunk képesek szerzeni. Külömben nem Pádnaiban, hol a valódi olasz konyvalék veszi kezdetét, s így igazán büjtőtlő folytatott még 26-án utunkat Bolognába, hol a „Hotel Aquileja“, czimű fogadóba szálltunk, habörgős gyomrunk merészroményeinknek kíséretében. Am de e szép város egyik cicorónék szerint jó étkezdejét felkeresve, s terített asztalát mosolygó arczeval körül ülve, új családás ért benünket: mert különlegességeként megrendelt, párolgól ételnek egy kanállal bevételó elég volt arra, hogy a még Budapeston bevett, gyomrunk valamelyik fodrába rejtőzött ételmaradék, onnan rögtön szöröserül, bőrszűrlő kitarokodjék. Ötünk körül itt hárman puffoltunk. A pénzérel okosam leszelni nem lehetett, midig mást hozott mit kértünk, s ha ezért kórlőre vutunk, hogy neki állt fel jőbb, s tudtukra adá, hogy fizcsük meg borzasztó konyvalékából azt is, a mihez hozzá se nyultunk. A más helyütt hozatott kávéasztintem nem lévén élvezhető, nem maradt egyéb számunkra, mind li monádé-val enyhíteni nemcsak szomjúnkat de éhségünket is. Gyönyörű kéjutazás ez, mi valóban buszjáró nék vagyunk, s ha még ennyi nélkülözés mellett sem kapjuk meg a jubileum búbecsónatát úgy isten veled meyorozá!.. Végre is Morpheus szant meg minket, éhségünkre jőtekon s minden szükségét felelhető álmot hozva, mellyből azouban már éjszél után fel kelle ocsulnunk, hogy a 3 óravonattal induljunk Flórenczbe, hol meg Bedäcker kalauz könyvünk utasítása szerint a „Hotel de la ville“ be szálltunk, de meg is adtuk az árát. Egyike az olaszország legdrágább fogadóinak; miután egy éjjeli szállás, két adag leves és két adag megemészthetlen húsételért 89 frank-ot (36 frt) kellett schwitzelnünk! majd meg kövültünk ámulatunkban elénkterjesztett számla láttára s N. barátunkat éltomben első ízben hallám „teremtelténi“ s össze gazomberezni az egész fogadóbeli személyzetet e szemtelen felszámtás miatt.

Pádnaútól egész Flórenczig az út az apponni hegységen vezet keresztül, mely regényességéül fogva leírhatatlan.

A földék egész felső Olaszországban angol kert módra vannak mívelve, s valóban egész felső Olaszország, egy tökéletesen rendezett folyóvízeivel szabályozott, gyönyörű szerék és sétantakkal ellátott nagyzerő angol kertek képez.

Flórencz is hegyekkel van körül vére, s egy tájéka mint nagyzerő vagy szép épületei valamint szebbnél szebb colossalis templomai meghatják az idegen szemlélt. Képtermei pedig oly nagyzerűek, hogy az e cseltra szolgáló szobák és folyosók megtekintésére tán két mértföldet kell összeviszga barangolni az ember síának, hanem van is ott annyi kép, hogy azokkal talán egész Hontmegye felett emelkedő egot tökéletesen belehatna földni. — Az idegen figyelmét különösen magára vonja az itt virágzó híres szalma-gyári ipar. Nincs tárgy, mely szalmából utánozva ne készítették s át nem adatnék egyszerűsmin az utókornak. De van Flórencznek még egy fő ékesége s ez a szebbnél szebb bügyökben áll!

A színházak egyikeben is megfordultunk, vevén számunkra egy első rendű páholyt 10 frankért, de utóbb még 5-öt kellett fizetnünk üllő jegyért. Ez itt a furcsa szokás. A színház egész az előadás megkezdéseig sötét volt, annál nagyobb meglepetés várt reánk a függöny felhúzásakor. A díszmények s az egész kiállítás s előadás egy ballet uek oly imponans képet nyújtott szeméinknek, hogy az előadás, mely est 8 óratól éjféltől 2 ig szokott tartani, alig tudtuk 12 éltől elhagyni ám de végre is kellett távoznunk, hogy kissé kipihenve másnap folytassunk utunkat, ennek léczolja — Róma felé!

Folyt. köv.

Sainézet. Az új bérletet Balog szingazató úr azon ígértől kezdve, hogy társulatát 2 férfitaggal, kik a most észlehető nagy létszámot betöltöttek, szaporítani fogja. — bérlet megnyit s Balog úr ígértének — úgy látszik nem szándékozik eleget tenni. Nem tudjuk mi oka ennek? de figyelemoztatójuk ígértének beváltására; s mert erőztük, hogy a közönség kedve és illusziója ily aránytalanul felszerelés mellett szét fog zúlni. Ez aránytalanság most tünik ki legjobban, mikor Egressy Ákos úr egész odaadásal maga igyokszik betölteni a létszámot kitűnt jatekával, de míg ő megcsinálja a hatást addig a többi elorogna. Valóban nem tudjuk, hogy a Schakespearei cultus miként fog sikerülni „Iskariót“, Váradí drámaja szomb. megöltő, a szinkört, hatásoasul volt elődva, a főérdem Egressy, ki rem okúl adta el a Krisztust. Rendkívüli emléje van Egressy urnak, mert az egész szerepet könnyvételül tudja; ez okozza azt, hogy gyors előadásával a hangszulyozandó szavak is nőha érthetlenné válnak. Tágletésében nincs semmi feszengés, határozott az és biztos. Hamletben f. hó 10-én kedves élvezetet nyújtott a közönségnek. Azt hisszük, hogy itt időzőse alatt szebb emlékek távozik Gyarmatról, mint az öreg jó Szathmáriné asszony. A kitűzött s lapunk mult számban közölt színműveket felbivünk nem csak a városi, de különösen a vidéki közönség figyelmét is.

A Madách emlék ügyében Majthényi Flora többek közt cselelt írja szerkesztőgöngköz intőzött egyik levelében:

T. Szerkesztő úr! A „Röpkévekben“ olvastam, hogy a Madách-emlék ügyében elterök a vélemények. Szobor, a megyeházban fölfüggesztendő arczkép, tanítók közt kiosztandó kamat, vagy irodalmi cél alapítvány körül forog a kérdés.

Engodje t. szerkesztő úr, hogy én is mint az ügy iránt érdeklődő hazai közönség egyik tagja: elmondjam egyéni és ópen nem irányadó véleményemet.

Az én nézetem t. i. az: oly lángelme mint Madách megérdemli azt, hogy emlékének megörökítése hozza méltóan emlékeztetések. Ha tehát e perciben talán az alap csekélysege nem engodná a megérdemelt menust: egy alkalmas idő (ha pár év is) inkább bevárandó, mely bizonyosan meg hozza ha lassanként is a szükséges összeget; mert igen kár lenne egy oly „emlék megörökítés“, mely utóljára is alig jelent valamit. Ilyen lenne péld. a megyeházban felállítandó arczkép. Ily kitüntetés csekély érdem folytán, sőt néha talán csak udvariasságból is keletkezett már!

A tanítók javára kamatozó alapítvány inkább egy paedagog, ha pedig a magyar nyelv terjesztését vesszük is alapul, akkor egy philolog emlékéit illetné meg.

Csekély véleményem szerint a Madách általános nagy szellemhez legméltóbb lenne az első terv, egy szobor felállítás, vagy mint már van, Kisfaludy és Petőfi-társaság: úgy alakították egy Madách-társaság is, mely irodalmi célja mellett abban különböznék a többiólt: hogy egyéb szépművészeteket is pártolna, és az általános művelődést előmozdítaná, mint péld. M. Frankfurtban a „freies deutsches Hochstift“, mely évenként befizető tagokból áll. Alapszabályait birom, és ha netalán érdekelné a bizottságot: szívesen közlendem önökkel, s örülnék, ha e csekély nézeteim visszhangra találnának önök nél is. stb.

A Madách emlék ügyi második értekezlet ma tartott meg Sontagh Pál országgyűléai képviselő elnöklöte alatt, ki meleg érdeklődésé e nemes ügy iránt már az által is bebizonyította, hogy beteges állapota dacára befáradott a megye székhelyére. Az örökzolt tagjai rajos éljenben törték ki megjelenésekor és felkérték az elnökszék elfoglalására. — Ezután hosszabb eszmecsere fejlődött ki a két nézet léptét eltérte: az egyik annak adott kifejezését, hogy előbb gyűjtéssek össze a pénz, s az által határozatassék meg az emlék milyensége, a második amellőt érvelt, hogy mondassék ki előre, vajon arczkép, szobor vagy alapítvány legyen az, mely által e meglekkes közönség a halhatatlan író emlékéit

*E tárgyban Holló D. úrtól is kaptunk egy közleményt, melyet a jövő számban már azért is közölhetünk, mert e kérdésben mi is az ő nézeteitől castlakozunk. Szerk.

megörökíteni akarja? Az előbbi nézetnek Sontagh Pál, Scitovszky János, Pokorny Gusztáv, Jeszenszky Danó, Pajor István, Keményfy J. Garam József; a másodiknak: Bréter Alfréd, Boniczky Gyula, Komjáthy Anselm és Huszár István adtak egy-egy lelkesebb beszédben kifejezést. Végül abban történt megállapodás, hogy az első értekezlet alkalmával megválasztott bizottság Sontagh Pál elnöklétében és Pajor István alelnöklétében az emléktűj végrehajtó bizottságának mondassék ki, melynek tagjai az elnök és jegyző aláírásával kibocsájtott irvekben a gyűjtést eszközöljék, s annak eredményéről a jövő őszi megyei közgyűlés előtt közvetlen beszérvendő értekezleten jelentést tessenek. Az emlék műbenlétének megállapítását tehát a gyűjtés eredményétől tétlenül függővé. Örömmel jelezhetjük azt is, hogy egy aláírási ív kezelésére maga Sontagh Pál is ajánkozott. Péntárnokul Havas Gyula választott meg. A bizottság néhány tagja a cél előmozdítása tekintetéből az ószi hangversenyt tervez.

Nyílt kérdés.

a b. gyarmati takarékpénztár t. felügyelő bizottságához!
A b. gyarmati takarékpénztár igazgatója és ügyvédje ellenjegyzésével a b. gyarmati kir. járásbíróshoz 8237: 877 sz. alatt benyújtott semmisségi panaszban következő kitételek illetve érvek foglaltatnak:
a b. gyarmati tkpénztári könyvecské-

letételeivel ezek értéke nincs biztosítva, mivel azok kamatai nem hagyományosan jávára folynak s mivel a vidéki pénzügyet betéti könyvecskéje bankjegyekkel biztosítja s a tagok tekintetéből nem versenyre kerül. Engedje meg tehát a t. felügyelő bizottság, hogy ezen az intézeti igazgató és ügyvéd által bíróság előtt tett nyilatkozat folytán, én ki a b. gyarmati tkpénztárt eddig szilárd alapokon nyugvónak, — betéti könyvecskéit pedig készpénzzel azonosnak tartotam, a t. bizottsághoz azon kérdést intézzem, hogy mióta s miközből roudult meg a b. gyarmati tkpénztár bitelo annyira, hogy annak betéti könyvecskéje a készpénzzel biztonság tekintetében sem versenyre kerül.

Szíves felvilágosító soraitat kérve, tisztelettel vagyok.

B. Gyarmaton 1877 július 9-én
A. F. felügyelő bizottság

aláírató szolgálja
Hanke Leo,
köz. és váltó ügyvéd.

Hirek.

Az angol kisaszonyok nőnévelőjében B. Gyarmaton f. hó 11-én d. e. 9—12 óráig d. u. 3 majd nem 7 óráig tartattak a zárvizsgák. Amióta Sánta Antonia főnöknő kezére bízott az intézet vezetése, annak néhány év előtt alvó falait új aera váltotta fel, legalább erről tett tanúságot a zárvizsgán felmutatott eredmény. A tanítványok alapos és bő oktatásban részesültek mindnyájan, s a szülők örömmel tapasztalták, hogy

gyermekük nevelését jó kezekre bízák. Felhívó halálára mulatott az hogy a nővédek, a magyar irodalomban, mit ritka méltósággal tanítanak, kellő jártasságot szerzetek, de nem volt tanítvány, még az exaltanulmányokból sem, melyben az alaplatás ne tölthet volna ki. Az intézet négy osztálya 60 növendékkel számolt, főnöknője, mint letebb említtük Sánta Antonia, kja növelés terén többet ki volt tetteve, a városi Belloni Magdolna, Kerehner Ignacia, Müller Antonia és Suly Gizella; Vallás tanítója: Hótorinszky Károly, zecutanára Strazky Antal. E külön tanácsokkal ellátott a jól fenntartott intézet megerdemeli, hogy látogatottabb legyen.

Losonczy kir. járásbíróul Szakal Elek helyébe Zalenka Károly törvénytudóki bíróléköleg helyettesített.

Horváth József zambalomban mészár, ki viágartáron 16bb kitértetében részesebb, köznevelés alkalmával Losonczon keresztüli Szilacs és más fűrdő helyeket megtárogatand.

Az „Apollo” zeneműfolyóiratát kiadóhivatala előfizetést hirdet a folyó és második félévi folytatására. A szerkesztőségük hős beklüdtött júliusi első szám következő érdemei tartalommal jelent meg; 1) Török dalok, zongorára átírta Magyaróczy József 2) Két magy népdal I. Ezt a kis lányt nem az anyja szülte. II. Huzad csak. Ének és zongorára átírta Kapi Gyula, 3) Potpourri Strauss János Friuz Mathusalem című dalművéből, zongorára szerkesztette Hölzl Lőrincz. 4) Menuetto, Beethoven La-jostól. — A zongorázók és énekesek számára igen ajánlható folyóirat előfizetési ára kiadás évre 6 frt, felévre 3 frt, mely a lap kiadóhivatalához (Budapest, I. kerület, országháztetve 94 sz.) küldendő be.

A Hercefeld Áron cikkére Nem állás a közönség érdekében, hogy a Hercefeld cikkel szemben valaki érdemesebb tartas a hosszabb discussiót; csak röviden válaszolunk most általa ari cikkre, melynek eredeti írója kiküszöbölte kérdését.

Ezre megjegyezzük, hogy az általa megbeszelt cikkéből egy szó véletlenül kimaradt, s e helyett: „Beköny János a „Befogatástól” felmentetett,” pontosan így volt: „Beköny János... felmentetett.” E kis sajtóhiba alkalmat szolgáltatott a cikkíróknak, arra, hogy megvárosított tollával a Hercefeldnek védelmére keljen, s egyetlen béköt mondjon a kir. ügyésznek: akkor, mit or az bizonyára nem a Hercefeldnek azért személt megígérve, csak kötelességet teljesít, ha minden feljelentést bíróságnál szokott érellyel saggal jár el.

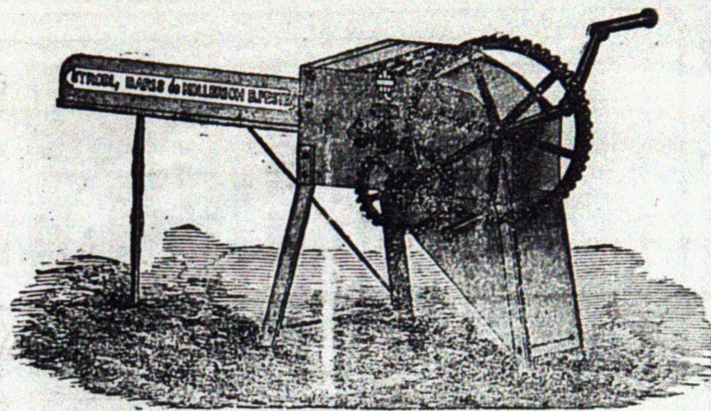
Nem áll az, hogy a Beköny János által megjelölt előnyomozás nyilvános terhelésnek igazságtalossá; mert a kiküldött vizsgáló bírós a vád alaptalanságáról teljesen meg levezgyőződve, a belfogatást nem rendelte el. Ez ellen kir. ügyész feleltetett a törvények elő, de a törvények a vizsgáló bírós eljárását igazságtalannak találván, azt helytelennek ítélt. Áll az hogy a bíróság előtt. De kérjük, hogy a bírósát jón kivül, van e oly bornart ember, aie vádja s a vastag hazugság legnagyobb fokáról ne a volas meggyőződve meg akkor is, ha nem a Hercefeld cikkétől került volna ki? A többire nincs szóval.

Tudják meg azonban a Hercefeldek, hogy bármennyire előjött embernek tartanak is Beköny János, azért lapunk 86-ik számában közölt nyilatkozatát bárki is alá írja.

Felküldött szerkesztő

Horváth Danó.

H I R D E T E S E K.

STROBL, BARIS és KOLLERICH

gazdasági gépgyára

Budapesten, ferencváros kőnyulitca 14—16. szám alatt

ajánlja legjobb szerkezetű

c séplő gépeit

kézi vagy lőerőre, szőrő és tisztázó rostait, Baker-féle és újszerkezetű rostait, zsákoló szerkezetű, borsajtó és szélűzőit, mindeneműkét, azeszakvágóit, kutorizs-morzsolóit, újonnan javított arató-gépeit magány lerakóval, új szerkezetű szőrővető gépeit, széna és szelmasajtóit, legjutányosabb áron.

Raktárak is léteznek: Budapesten IV. ker. Aldunasor 14 szám alatt Kollerich Pálnál, Belgrádon Bijatovic István urnál.

Képes árjegyzékek bármintve küldetnek. (3—1)

Haszonbéri hirdetmény.

A primási Drégely-uradalmi felügyelőség részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint Hontvármegyében fekvő Hont és Hidvég községekben, az uradalmi krcsmák egész évi italmérsi joggal, 1878. évi január hó 1-től, 1880-ik év végeig, folyó évi július hó 25-én, reggeli 10 órakor, Dejtáron a felügyelői irodában tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fognak adni.

Az árverelő részéről megfelelő bánatpénz lesz az árverés tartamára leteendő.

Kelt Dejtáron, 1877. évi július hó 11-én.

(2—1)

Uradalmi felügyelőség.

Dohány és szivar különlegességek

magyar királyi á r u d á j a

B.-Gyarmaton.

Ezennel van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a dohány és szivar különlegességek magyar királyi árudájának kezelésével én megbizattam.

Vidéki megrendelések posta-utánvét mellett teljesítetnek.

Felsenburg Tivadar.

Boreladás.

Saját termesű boraimból illendő áron eladni
szándékom: 14 hordó finom ó bort, 7 hordó
uj bort és 1 hordó igen finom rizling bort.
Tolmács posta Rétság 1877.

(3-3)

PERÉMI GÁBOR.

Hirdetmény.

A b.-gyarmati takarékpénztár részéről közzé tétetik, hogy folyó évi július 1-től kezdve a betétek kamatlába rendes felmondásra betett pénzeknél 6%-ban alapított meg.

Rövidebb felmondás mellett vagy határozott hosszabb időre betett pénzeknél a kamatláb egyezség útján fog esetről esetre megállapítani.

Az eddigi betétek, melyek magasabb kamatlábra lettek elfogadva 1877 július 1-től szintén csak 6%-tőlival fognak kamatoztatni.

A b.-gyarmati takarékpénztár igazgatóságának 1877. június 27-én tartott üléséből. (3-3)

A szegedi országos kiállításon érdeméremmel és a III-ik országos tűzoltógyűlésen Aradon a nagy arany és ezüst-éremmel kitüntetve.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tűzoltószer-gyár harang- és érezőtödéje,

ajánlja szabadalmazott új szerkezetű fecskendőit esélőgépekhez szükségelt kis gépfecskendőit 60 frutól feljebb tűzoltó egy-
letek legénységi felszerelvényeit, vállalkozik kutak, szivattyúk és harangok készítésére,
jótállás mellett a legjutányosabb áron.

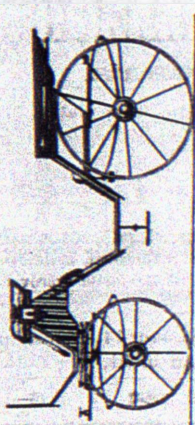
Különös figyelmébe ajánja a nagyérdemű gazdaközönségnek, sajátkészítményű és transatlantia szivattyús kutait és
gyárának vízvezetékek teljes felszerelésére nagy figyelemmel külön felállított vízművészeti osztályát.

Mintaszerezések, képes árlapok, kívánatra rendelkezésre állanak.

(10-3)

Fióktelep Erdély és Románia részére: Kolosvárt, belsőmonostor-utca.

Minden eddigi világtárlaton, haladás, jóízítés és versenyképességeért, első díjakkal jutalmazva.

REITTER ISTVÁN
KOCSIGYÁRA
VÁCZON.

Van szerencsém tisztelteltjes tudósítással szol-
gálni, hogy gyári raktáram mindennemű kocsikkal el-
van látva, mi dívtas és tartósságánál és könnyűségé-
nél igen hasznos; minél fogva hátor vagyok azon ké-
réssel járni: sziveskednék becses látogatásáért ko-
csigáramat megmutatni — illetőleg becses megren-
deléseit levél által bozzám juttatni; ez alkalommal le-
gyon szabad figyelmeztetni, hogy tehetétségemben áll
minden bármily kiterjedésű megrendelést a lehető leg-
rövidebb idő alatt jutányos árért elkészíteni. Kérve
ezeket szives tudomásul venni és becses partfogásában
részesíteni. — Maradtam mely tisztelttel!

(12-1) REITTER ISTVÁN.

Mintákat kívánatra kézzel küldök.

Bérbeadás.

Nógrádmegye Nagy-Haláp községé-
ben, Balassa-Gyarmathoz egy óra járás-
nyira bérbeadandó 1877. évi szeptember
hó 20-tól számított hat egymásután fo-
lyó évre, egy 14 lóerejű, 3 köre járó,
álló gőzgéppel ellátott, paraszt őrlésre
berendezett

g ő z m a l o m,

a hozzá tartozó szilárd épületekkel együtt.

Bővebben értekezhetni alulirotnál.

Kelt B.-Gyarmat, 1877. július 15.

Farkas Ferencz,

üggyvéd.

(3-1)

Hasonbérbe adatik

(3-1)

kedvező feltételek mellett a balassa-gyarmati határban
fekvő két volt urbéri házhelyhez tartozó szántóföld
és rét.

Bővebb értesítést Aninger testvérek adnak.

Bérbeadás.

A sziráki közbirtokosság italméresi
joga, az ahoz tartozó épületekkel és föld-
del, jövő 1878. évi január 1-ső napjától
3 egymásután következő évre, szabad kéz-
ből haszonbérbe fog adni.

A vállalkozók alulirotnál jelentkez-
zenek, hol a bérleti feltételek is megte-
kinthetők.

Szirák, 1877. évi július 7-én

Szűdy Károly,

közbirtokossági megbízott.

(3-1)